

OBSAH

Seznam zkratk	X
1 Předmluva k prvnímu vydání	1
2 Ústavní východiska ochrany rodinného práva	3
2.1 Konstitucionalizace rodinného práva	3
2.2 Ochrana mezinárodním právem a právem Evropské unie	9
2.3 Obecné principy ochrany základních práv s akcentem na práva dítěte	11
2.4 Zákonná úprava rodinného práva	13
3 Řízení před Ústavním soudem v kontextu rodinného práva a řízení ve věcech rodinného práva	15
3.1 Řízení o zrušení zákona nebo jiného právního předpisu	16
3.2 Řízení o ústavní stížnosti	18
3.2.1 Stížnost proti rozhodnutí	19
3.2.2 Zásahová stížnost	21
3.2.3 Přednostní projednání	21
3.2.4 Předběžné opatření	22
3.2.5 Odkladný účinek	22
3.2.6 Rozhodnutí	23
3.3 Řízení o opatřeních nezbytných k provedení rozhodnutí mezinárodního soudu	24
3.4 Návrh na zrušení právního předpisu	25
3.5 Návrh na obnovu řízení	25
4 Judikatura Ústavního soudu s komentářem	27
4.1 Judikatura za rok 2014	27
4.1.1 Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1554/14, ze dne 30. 12. 2014 – Vyloučení střídavé péče o nezletilé dítě nelze založit pouze na absenci či nevhodnosti komunikace mezi jeho rodiči	27
4.1.2 Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2121/14 ze dne 30. 9. 2014 – K zákonné vyživovací povinnosti rodičů vůči zletilému dítěti	30
4.2 Judikatura za rok 2015	32

4.2.1	Nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2015, sp. zn. IV. ÚS 650/15 – Maximální výživné aneb výše výživného pro rodiče s nadstandardními příjmy	32
4.2.2	Nález Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. II. ÚS 2943/14 – Právo dítěte vyjádřit se s ohledem na jeho rozumovou a emocionální vyspělost	36
4.2.3	Nález Ústavního soudu ze dne 15. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 1587/15 – Výchova dětí k samostatnosti a odpovědnost rodičů při jejich úrazu	38
4.2.4	Nález Ústavního soudu ze dne 20. 1. 2015, sp. zn. II. ÚS 2919/14 – Kritéria posuzování při zvažování zájmu dítěte . . .	42
4.2.5	Nález Ústavního soudu ze dne 8. 9. 2015, sp. zn. II. ÚS 3742/14 – Přemístění nezletilého dítěte v rozporu s mezinárodními závazky ČR	44
4.2.6	Nález Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2015, sp. zn. I. ÚS 2903/14 – Zásah do práva na rodinný život předběžným opatřením, jímž bylo na dlouhou dobu dítě odňato z péče rodičů . . .	46
4.2.7	Nález Ústavního soudu ze dne 4. 11. 2015, sp. zn. I. ÚS 3900/14 – K právu dítěte projevit své stanovisko v řízení o změně příjmení	49
4.2.8	Nález Ústavního soudu II. ÚS 3413/14 ze dne 2. 6. 2015 – K problematice střídavé péče	51
4.3	Judikatura za rok 2016	54
4.3.1	Nález Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2016, sp. zn. I. ÚS 153/16 – Posouzení nejlepšího zájmu dítěte při tvrzené změně poměrů a rozhodování o úpravě styku rodičů s dětmi	54
4.3.2	Nález Ústavního soudu ze dne 6. 12. 2016, sp. zn. I. ÚS 823/16 – Náležitě posouzení a odůvodnění nevhodnosti střídavé péče v řízení o změně poměrů	56
4.3.3	Nález Ústavního soudu ze dne 20. 12. 2016, sp. zn. III. ÚS 3055/16 – K povinnosti soudu ustanovit nezletilému účastníku řízení opatrovníka (jízda nezletilého načerno).	59
4.3.4	Nález Ústavního soudu ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. I. ÚS 1764/16 – Zohlednění faktického rozsahu péče rodiče o dítě, dočasně svěřeného do pěstounské péče, při stanovování výše výživného	61
4.3.5	Nález Ústavního soudu ze dne 12. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 1356/16 – Opakované dokazování v odvolacím řízení a náležité vypořádání se všemi relevantními skutečnostmi	65
4.3.6	Nález Ústavního soudu ze dne 24. 6. 2016, sp. zn. II. ÚS 169/16 – Nesoulad mezi skutkovými zjištěními a právními závěry při posuzování změny poměrů s ohledem na nejlepší zájem dítěte	67

4.3.7	Nález Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2016, sp. zn. II. ÚS 3489/15 – Povaha pokuty za nepředání dítěte druhému rodiči	70
4.3.8	Nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3035/15 – Poplatek za přítomnost otce u porodu	73
4.4	Judikatura za rok 2017	75
4.4.1	Nález Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2017, sp. zn. I. ÚS 1079/17 – K důsledkům rizika fyzického násilí páchaného na dítěti při rozhodování o styku ohroženého dítěte s rodičem ...	75
4.4.2	Nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 2027/17 – Nejlepší zájem dítěte jako referenční kritérium při ukládání trestu v trestním řízení	78
4.4.3	Nález Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2017, sp. zn. I. ÚS 3226/16 – Uznání rodičovského statusu stejnopohlavního manžela	81
4.4.4	Nález Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. II. ÚS 3122/16 – Biologický otec vs. matrikový otec	86
4.4.5	Nálezy Ústavního soudu ve věcech tzv. „černých jízd nezletilých“	89
4.4.6	Nález Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2017, sp. zn. II. ÚS 1864/16 – K řádnému posouzení způsobilosti nezletilého k právnímu jednání při černé jízdě veřejnou dopravou	95
4.4.7	Nález Ústavního soudu ze dne 21. 11. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1921/17 – Rovnocenný podíl obou rodičů na péči a výchově dítěte	97
4.4.8	Nález Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 22/17 – Styk rodiče ve výkonu trestu odnětí svobody s nezletilými dětmi	98
4.5	Judikatura za rok 2018	101
4.5.1	Nález Ústavního soudu ze dne 8. 10. 2018, sp. zn. II. ÚS 725/18 – Očkovací povinnost a participační práva dítěte ve sporu rodičů o jeho očkování	101
4.5.2	Nález Ústavního soudu ze dne 10. 4. 2018, sp. zn. IV. ÚS 827/18 – Zjišťování názoru dítěte v případě sporu rodičů o volbě základní školy dítěte nastupujícího povinnou školní docházkou	107
4.5.3	Nález Ústavního soudu ze dne 23. 1. 2018, sp. zn. II. ÚS 438/17 – K rozhodnutí o návrhu rodiče na zpětné zvýšení výživného pro již zletilé dítě za dobu jeho nezletilosti, který byl zletilým dítětem vzat zpět	110
4.5.4	Nález Ústavního soudu ze dne 18. 4. 2018, sp. zn. III. ÚS 2324/17 – Kritérium majetkové potenciality při stanovení výše výživného a právo na svobodnou volbu povolání	113

4.5.5	Nález Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2018, sp. zn. IV. ÚS 773/18 – Splnění kritérií pro svěřením nezletilého dítěte do střídavé péče pouze jako vodítko, nikoli jako příkaz obecným soudům rozhodnout o svěřením do střídavé péče	116
4.5.6	Nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 1191/17 – Specifický zdravotní stav nezletilého dítěte coby objektivní hledisko pro stanovení styku s rodičem	119
4.5.7	Nález Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2018, sp. zn. II. ÚS 2866/17 – K právu dítěte být slyšeno ve své věci	121
4.5.8	Nález Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2018, sp. zn. I. ÚS 1099/18 – K dokončení procesu umělého oplodnění po smrti zesnulého manžela	123
4.6	Judikatura za rok 2019	126
4.6.1	Nález Ústavního soudu ze dne 16. 4. 2019, sp. zn. I. ÚS 4057/18 – Povinnost odůvodnění výše výživného a jeho výpočtu	126
4.6.2	Nález Ústavního soudu ze dne 30. 1. 2019, sp. zn. I. ÚS 3243/18 – K nesprávnému určení výše příjmu potřebné pro výpočet výše výživného manželky	127
4.6.3	Nález Ústavního soudu ze dne 8. 1. 2019, sp. zn. I. ÚS 2845/17 – Překážka věci rozhodnuté a znovuotevření řízení o určení otcovství po více než 50 letech	128
4.6.4	Nález Ústavního soudu ze dne 14. 11. 2019, sp. zn. II. ÚS 3133/19 – Omezená možnost vydat platební rozkaz proti nezletilému žalovanému	130
4.6.5	Nález Ústavního soudu ze dne 19. 3. 2019, sp. zn. II. ÚS 3573/18 – Obecné soudy by v rámci rozhodování o uložení pokuty za nerealizovaný styk měly zjistit a zohlednit postoj nezletilého dítěte	133
4.6.6	Nález Ústavního soudu ze dne 30. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 428/19 – Výklad obvyklého bydliště dítěte a čl. 13 písm. b) Haagské úmluvy při rozhodování o navrácení dítěte ve věci mezinárodního únosu	135
4.7	Judikatura za rok 2020	138
4.7.1	Nález Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. II. ÚS 4054/19 – Odmítnutí soudu jmenovat určitou osobu poručníkem toliko z důvodu jejího zadlužení	138
4.7.2	Nález Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19 – Nejlepší zájem dítěte jako faktor pro neuložení nepodmíněného trestu odnětí svobody jeho rodiči a konkurující veřejný zájem na přiměřeném potrestání pachatele	140
4.7.3	Nález Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2020 sp. zn. III. ÚS 474/20 – Zpětné snížení výživného a jeho splatnost	144

4.7.4	Nález Ústavního soudu ze dne 23. 11. 2020, sp. zn. II. ÚS 2652/20 – K povinnosti soudu doručit podané odvolání proti nařízení předběžného opatření (ve věci péče o nezletilé) . . .	145
4.7.5	Nález Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2020, sp. zn. I. ÚS 1319/20 – K zadržení dítěte ve smyslu Haagské úmluvy aneb nezletilé dítě své rodiče následuje v „dobrém i špatném“ . . .	147
4.7.6	Nález Ústavního soudu ze dne 2. 9. 2020, sp. zn. IV. ÚS 4156/19 – Větší vzdálenost mezi bydlišti rodičů dítěte nemůže za standardních okolností jít k tíži pouze jednomu z nich a nesmí být důvodem porušení práva dítěte na styk s oběma rodiči	149
5	Vybrané doktríny Ústavního soudu v řízeních ve věcech rodinného práva	151
5.1	Nejlepší zájem dítěte	151
5.2	Výživné dětí	155
5.3	Styk rodičů s dětmiP	158
5.4	Participační práva dítěte	161
6	Přehled zpracovaných rozhodnutí podle předmětu (věci)	164